

Communio

LIBERALKATOLSK KYRKOTIDNING NR 2 2025 ÅRG 57

LKK
100ÅR
I SVERIGE

LKK
100ÅR
I SVERIGE

LKK
100ÅR
I SVERIGE

I denna ljuva sommartid gå ut, min själ, och
gläd dig vid den store Gudens gåvor.

Biskopens spalt

När jag skriver detta förbereder vi oss alla inför midsommarfirandet. "Den blomstertid nu kommer" har nog redan de flesta av oss sjungit någon gång vid det här laget. Det är nu de flesta av oss får några veckor att återhämta oss och njuta av "Guds godhets rikedom". Använd denna tid att låta också er ande få del av återhämtningen.

Ta tillfället i akt att söka stillheten, att låta bön och eftertanke få rum i hjärtat. Den skapelse vi omges av i denna tid — de blommande ängarna, fågelsången, ljusets milda skimmer — är inte bara vacker, utan en påminnelse om Skaparens närvaro och omsorg. Att vistas i naturen kan bli en form av lovsång, en tyst kontemplation av den Gud som ger oss livet, dagen och årstiden.

För många är sommaren också en tid att återknyta banden till familj och vänner, och just i de mänskliga mötena, i det goda samtalet och den enkla gemenskapen, kan vi ana Kristi närvaro. Låt er tro få växa i stilla glädje, låt era sinnen vila i det goda Gud ger.

Så må denna sommar bli mer än bara vila för kroppen – må den också bära frukt för själen. Må den helige Ande verka i det tysta, likt solens värme som mognar säden på fältet. Och må vi när vi återvänder till vardagen ha funnit något djupare: en förnyad tacksamhet, en stillare tro, en klarare blick för det eviga i det enkla.

Välsignad sommartid!

+ Krister

Officiellt

Sönd. den 5 juni mottog Luna Elise Baltzar dopets sakrament. Officiant var regionalbiskop Krister Fast

Sönd. den 15 juni mottog Gabriel Bengtsson konfirmationens sakrament. Officiant var regionalbiskop Krister Fast

För 22 år sedan

Forts. från Communio nr 1

9 juni, 2003 är det datum då provinsen Nederländerna av den liberala katolska kyrkan tog beslutet att bryta sina band med den Allmänna Episcopala Synoden under ledning av Presiderande biskopen Ian Hooker.

Den främsta anledningen till detta beslut var att bibehålla de episkopala och prästerliga ämbeterna inom församlingarna i provinsen Nederländerna, efter uteslutandet av den holländska episkopatet och upphävandet av prästerskapet i tre stora församlingar.

En annan orsak var den situation som skapats av ett antal olagliga handlingar - både kanoniska och sekulära - fattade av biskop Ian Hooker som tillförordnad regionalbiskop och genom hans generalvikarie.

Det sista skälet var det nederländska episkopatets åtagande att öppna alla grader av de sakramentala vigningarna till lämpliga kvinnliga kandidater.

Den 2-3 juli möttes i hemlighet, biskop Tom, Bishop Maurice och jag, i Grindsted i Danmark. Vårt möte var dolt av vad vi kan kalla, en kvinnoorganisation som leddes av Joan Warnon, biskop Maurice fru, och som även biskop Toms fru var medlem av. Kvinnornas män fick syssla med annat då de hade sina möten. För att jag

skulle kunna träffa Bp Tom och Bp Maurice, utan misstanke, fick min fru en inbjudan som observatör till mötet med kvinnoorganisationen.

För utomstående, skulle det se ut som en slump att de tre biskoparna var där samtidigt. Biskop Maurice och jag var, trots allt, fortfarande medlemmar av GES under ledning av biskop Ian Hooker och vi skulle ha avsatts som biskopar, om det kom till GES kännedom att vi träffades för att lägga grunden för ett nytt GES, med fler länder än Nederländerna.

Den verkliga orsaken till mötet var att förbereda en deklaration om intercommunion mellan den svenska och den belgiska provinsen och den nederländska provinsen.

Men under mötet, förekom det andra viktiga diskussioner, vilket resulterade i en överenskommelse mellan biskoparna i ett antal frågor.

Dess antogs senare vid den första Episkopala Synoden 2004 för den nya progressiva delen av LKK som vi sedan dess tillhört.

+ Stefan-Bertil

LKK 100ÅR I SVERIGE

Forts från Communio nr 1

LKK ute i landet

Med undantag för den verksamhet, som startades i Göteborg 1927 och som efter något år blev vilande ända till 50-talets början, då det återupptogs, var LKK i Sverige praktiskt taget en ren Stockholmsföreteelse. Visserligen hade aktiviteter blommat upp på flera platser redan tidigt — i Norrköping bl.a. — men verksamheten blev kortvarig, bl. a. på grund av att prästerna måste bryta upp. "Arbetspräster" har ju alltid med nödvändighet måste söka sig till nya orter, där de fått

möjligheter att utöva sina borgerliga yrken. Sakta men säkert har Liberala Katolska Kyrkan under de senaste decennierna blivit en — om än liten — rikskyrka.

Nya församlingar har bildats, där underlag funnits — i Norrköping, Västerås och Uppsala förutom den "nygamla" församlingen i Göteborg — och på flera håll finns kyrkogrupper och centra. Runt om i landet finns också trogna enskilda medlemmar, som håller kontakt med verksamheten främst genom deltagande i de lite större kyrkosamlingars om då och då förekommer.

Från utländsk "styre" till självständigt stift

Även om den Liberala Katolska Kyrkan i Sverige

fortfarande är en ganska liten och undanskymd gren på det stora kyrkotrådet, så har kyrkan ändå under de senaste decennierna allt fastare förankrats i den svenska kyrkogeografin. Och det som främst gjort, att kyrkan sedan 50-talet även av utomstående i vårt land kommit att betraktas minst lika mycket som en svensk som en internationell företeelse, det är givetvis att ledningen för verksamheten i Sverige numera också officiellt helt ligger i svenska händer.

Ända fram till 1957 — i mer än tre decennier, alltså — löd LKK i Sverige under "utländska herrar" — ett konstaterande som dock inte får uppfattas som någonting negativt. Redan vid starten 1925 blev Sigfrid Fjellander generalvikarie, men det kom att dröja ända till 1957 innan LKK fick sin förste svenske biskop. Och hans namn var — självklart! — Sigfrid Fjellander. 1966 blev han regionalbiskop för Norden, vilket innebar att han blev officiellt ansvarig för kyrkans verksamhet både i Sverige, Danmark, Finland, Norge och Island.

Nordens förste liberalkatolske biskop, dansken Otto Viking, konsekreerades den 30 juni 1946 av dåvarande presiderande biskopen F.W. Pigott och han efterträdde holländaren Johan Bonjer som episkopal ledare för kyrkans verksamhet i Norden. När Sigfrid Fjellander konsekreerades 11 år senare fick han först funktionen som assisterande biskop, men övertog vid biskop Ottos bortgång ämbetet som regionalbiskop.

När biskop Sigfrid 1974 gick in i ljustet övertogs ledningen av det nordiska stiftet åter av en dansk biskop, Børge Søgård, som 1972 konsekreerats till assisterande

biskop av Sigfrid Fjellander. Fem år senare — i maj 1977 — biskopsvigdes hans svenske generalvikarie, Lennart Söderström, som fram till 1983 fungerade som assisterande biskop för Sverige. Sedan dess är dock Sverige ett självständigt region med egen jurisdiktion och Lennart Söderström blev följaktligen svensk regionalbiskop. Under hans ledning har kyrkan i Sverige också vid sidan om den episkopala ledningen fått en lekmanorganisation — Samfundet Liberala Katolska Kyrkan i Sverige — vars främsta uppgift är att vara kyrkans administrativa och juridiska person. Samfundet skall dessutom handlägga församlingarnas gemensamma angelägenheter samt förvalta fast egendom genom Stiftelsen Liberala Katolska Kyrkan i Sverige. Som Samfund har LKK fått juridisk vigselrätt samt deltagit i Sampsalms arbete med en ekumenisk psalmbok och nära förbindelser har knutits också med Svenska ekumeniska nämnden.

Under pingsthelgen 1991 fick Sverige en ny assisterande biskop då biskop Lennarts generalvikarie Sten-Bertil Jakobson och Göran Bärland konsekreerades, av dåvarande presiderande biskopen Eric Taylor, för att fungera som assisterande biskop för Sverige respektive Finland. 1995 utsågs Sten-Bertil Jakobson till regionalbiskop för Sverige. 2021 konsekreerades Krister Fast av biskop Sten-Bertil assisterad av biskop Peter O Baaij, Nederländerna och biskop Jan Kvistbog, Danmark för att fungera som assisterande biskop för Sverige. 2022 avgick biskop Sten-Bertil Jakobson som regionalbiskop för Sverige och efterträddes av biskop Krister Fast.

Fråga biskopen

Under denna rubrik finns det möjlighet att sända in frågor om framförallt sådant man möter när man besöker LKK och deltar i våra gudstjänster men även om sådant som har med liturgi och katolska traditioner att göra. Om du har något du undrat över så skicka in din fråga till Biskopen. Skicka din fråga till redaktionen, se sista sidan. I detta nummer har vi fått in en fråga som handlar om relik.

Vad är en relik, och varför har man relik i katolska kyrkor?

Biskop Krister svarar:

I Liberala Katolska Kyrkan har vi vanligen inte relik, men relik är traditionellt förknippat med den kristna traditionen både i öst och väst.

En relik är nästan alltid förknippad med en person som anses varit ett helgon, eller kopplat till Kristus själv. Genom relik, den fysiska påminnelsen om en person som visat prov på ett heligt liv eller som lidit martyrdöden för sin tro så kommer vi den personen nära och genom vördandet (obs! ej tillbedjan) av relik, så vördar vi den personens minne, budskap och gärning. Bruket att vörda relik är något som det finns tecken på i den kristna kyrkan ända första århundradet och särskilt tydligt är hanteringen och begravningen av de som lidit martyrdöden för sin tro på Jesus Kristus.

Ett tydligt exempel är Brevet om Polykarpos' martyrium (ca 156 e.Kr.) Efter att Polykarpos, biskop av Smyrna, hade lidit martyrdöden, samlade de kristna i staden upp hans benrester, som de beskrev som "dyrare än ädelstenar och mer värdefulla än guld". Dessa förvarades med vördnad och användes som en plats för att fira minnet av hans död varje år. Det finns även berättelser om hur troende doppade tyg i blodet efter att martyrer avrättats för att bevara dessa

blodfläckade tygstycken som relik efter den avlidne.

Reliker används på olika sätt. Ett sätt är tex genom att ett helgon ligger i en glaskista, detta är särskilt vanligt om helgonet varit biskop eller präst, munk eller nunna. Helgonet är då ofta klätt i biskopsskrud eller mässkläder om det handlar om en biskop eller präst eller i sin munk- eller nunnedräkt om det handlar om någon som tillhört en religiös orden. Oftast är det enbart de kvarvarande skelettdelarna av helgonet som klätts i dessa dräkter, ibland med silvermasker men ibland utan. En särskild grupp som bör nämnas här är de helgon som, ofta långt efter sin död, anses som "incorrupta" dvs deras kroppar uppvisar ingen eller små tecken på att förmultna (trots att de inte balsamerats) efter helgonets död. Exempel på sådana helgon är S:ta Bernadette Soubirous (+1879), S:t Johannes Maria Vianney (+1859) och i modern tid S:t Pade Pio (+1968) som då hans grav öppnades 2008 fanns vara nästan helt utan tecken på förruttelse.

I samtliga fall är syftet med att helgonet ligger i en glaskista att de ska kunna ses av de trogna som sökt sig till graven för att vörda helgonets minne eller be om helgonets förbön. Det vanligaste är emellertid att ett mindre fragment av helgonets kropp, en del av ett ben, av kroppsvävnad, en tand eller

hårstrå är monterat i ett relikvarium som ställs fram på altaret för att verka som en fysisk länk för de trognas vördnad och böner.

Under kyrkans första tid förföljdes de kristna, offentlig gudstjänst var omöjligt och de som avslöjades som kristna dog ofta som martyrer. Under denna period uppstod seden att fira mässan över någon av martyrernas gravar, tex nere i katakomberna. utvecklades seden att varje altare skulle vara som en helgongrav och därmed innehålla relik från ett helgon. Som en del av invigningsritualen, konsekrationen, av ett altare ingår därmed inneslutningen av relik i altaret.

En relik är i strikt mening alltid en del av ett helgon eller martyrs kropp. Men utöver detta förekommer föremål som är intimt kopplade till helgonet.

Detta har gjort att man pratar om relik av olika klass.

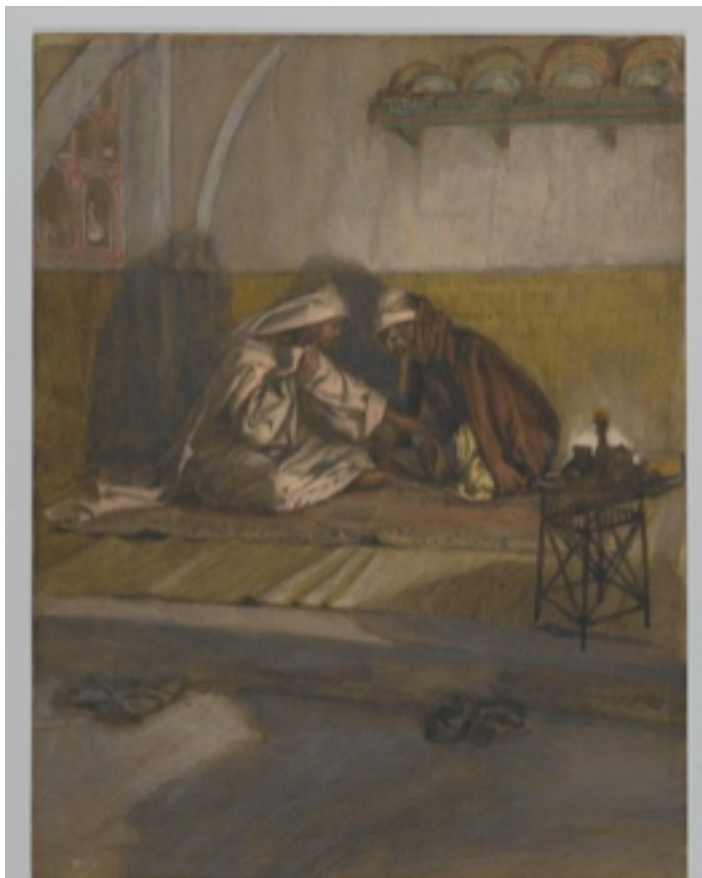
Första klassen är de egentliga relikerna, en del av ett ben (*lat. ex ossibus*), eller vävnad, en tand, hårstrån eller kanske blodet (*lat. ex sanguinis*) från helgonets kropp (*lat. ex corpore*). En del av helgonet själv.

Andra klassens relik är föremål som inte är en del av helgonet själv men som kommit i intim kontakt med helgonet under dennes livstid. Exempel på detta är traditionellt kläder

Forts sid 6

Tro och tradition

Fortsättning på de inlägg som så förtjänstfullt läggs upp under ovanstående rubrik på vår Facebooksida av fader Göran Werin.

1 juni - Nikodemos (Nikodemus)
Nikodemos omnämns i Bibeln, i Johannesevangeliet. Han var medlem av judarnas stora råd (71 medlemmar) och fariséernas religiösa och politiska parti. Nikodemos omnämns i Johannesevangeliet 3:1-10, 7:50 och 19:39.

Nikodemos kom till Jesus en natt för att samtala om Gud och gudsriket. Det är han som väddar till de övriga i stora rådet att inte döma Jesus ohörd. Nikodemos även en av de som hjälper till att ta hand om Jesu döda kropp.

I över 400 år, 1585–1992 hade Nikodemus namnsdag 1 juni i Sverige. Namnet togs bort 1993 pga för få namnbärare.

(Bild: "Interview between Jesus and Nicodemus". Av franske konstnären James Tissot, målad mellan 1886-1894. Brooklyn museum, New York.)

Forts sid 7

Helgutflykten med Sakramental Välsignelse-andakt på Capella Ecumenica

Varje år håller LKK en gudstjänst i kapellet på Västra Gärsholmen, en liten ö i S:t Anna skärgård. Kapellet är kopia av en medeltida församlingskyrka och byggdes på 50-talet av en eldsjäl med ekumeniska visioner.

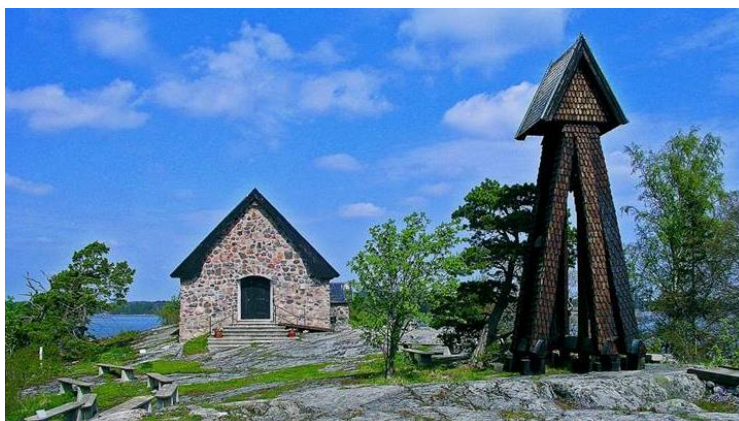
Vi träffas sedan vanligt i Söderköping
lördag 26/7 kl 17.00 vid parkeringen mitt emot Mangelgården.

På söndagen 27/7 avgår båt från Kungshällsudden
kl. 10.00 och 10.30.

Upplysningar:

Bp Krister Fast 070-677 99 82

Bp Sten-Bertil 070-536 65 37

Fråga biskopen

forts från sid 4

St Ambrosius Milano

som helgonet burit eller personliga- eller liturgiska ägodelar som helgonet använt i sitt fromhetsliv, exempelvis en rosenkrans, penna, bönbok eller halskors. Det är väldigt vanligt att man under en vördnadsvärd persons helgonprocess producerar bönekort med personens bild, förslag på böner för personens lyckosamma helgonförklaring eller om det presumtiva helgonets förbön samt att det på kortet finns ett litet stycke av tyg klippt från det förhoppningsvis blivande helgonets kläder.

Detta lilla tystykke, från kläderna (*lat. ex indumentis*), är då ett exempel på andra klassens relik.

Till detta kommer vad man kallar tredje klassens relik. Detta är föremål, oftast tyg, som berörts av en relik av första klassen. Ibland kallas de därför beröringsreliker. Här handlar relikens funktion mindre om kopplingen till det aktuella helgonet och mer om

att vara ett fokus för den troendes böneliv för att kanalisera dennes vördnad till

helgonet i kärlek och hängivenhet.

En särskild klass är reliker som kopplas till Kristus själv. Bland de mest kända är naturligtvis Kristi Kors, Svepningsduken i Turin och Kristi Törnekrona i Notre Dame i Paris. Nästan alla reliker kopplade till Kristus är kopplade till hans lidande och död. Eftersom han kroppsligen uppsteg till himmelen finns inga reliker från Kristi kropp annat än sådana som fläckats av hans blod.

Samma gäller Jesu mor, Maria. Enligt den kristna traditionen upptogs hon till himmelen vid slutet av hennes jordiska levnad. Reliker efter henne är samtliga av andra klassen som tex hennes slöja som finns i katedralen i Chartres.

Handel med reliker och förfälskning av reliker har varit ett problem under hela Kyrkans historia. Det har också givit upphov till ofta välberättigad kritik.

Redan i den tidiga kyrkan framfördes farhågor att skrupellösa personer skulle förfälska reliker i vinstintresse. Under tex senmedeltiden blev tyvärr handel med reliker och därmed också risken för att dessa förfälskades stor.

Kyrkan har emellertid alltid försökt motverka detta, dels genom att handel med reliker varit förbjudet i den kanoniska lagen och genom att förbehålla sig rätten att autentisera alla reliker.

Det finns ett tillfälle när det kan tolereras att köpa reliker och det är om syftet är att hindra risken för att reliker profaneras.

I Liberala Katolska Kyrkan använder vi normalt inte reliker vare sig för vördnad i liturgiska ceremonier eller i våra altaren. Orsaken till detta är framför allt historisk. Vi har helt enkelt inte tillgång till reliker av helgonen, vi tar också avstånd från handel med reliker. Att ta betalt för reliker är inte bara moraliskt fel utan även att vanvörda helgonen och i förlängningen Gud själv. LKK kanoniserar inte egna helgon vilket annars skulle kunna vara en källa till reliker.

Reliker är ett levande uttryck för den kristna trons sakramentala verklighet. De hjälper troende att förbli förankrade i skapelsens helighet, i hoppet om uppståndelsen och i kärleken till helgonens exempel.

I relikernas närhet påminns vi om att Gud handlar här och nu, genom vanliga människor som blivit

Forts. sid 8

Upplev mässan

i S:t Mikael och Alla Änglars kyrka i din mobil. läsplatta eller dator. Församlingen sänder live via Facebook. Om du inte har, så skaffa ett Facebook-konto och logga in på Liberala Katolska Kyrkan.

Pentecoste - 50 dagar efter påsk, 10 dagar efter Kristi himmelsfärd. (Pentecoste betyder femtionde.) Den helige Ande visade sig för Jesus lärjungar och de blev hänryckta och började tala i tungor. "Då kom plötsligt från himlen ett dån, som när en våldsamt storm drar fram, och det fyllde hela huset där de satt. Tungor som av eld visade sig för dem och fördelade sig och satte sig på var och en av dem. Och de uppfylldes alla av den helige Ande och började tala främmande språk, allteftersom Anden ingav dem att tala." (Apostlagärningarna 2:2-4)

I kyrkorna symboliseras den Helige Ande ofta av en duva. Duvan var förr ofta av trä eller spån, som under högmässan hängdes upp i ett snöre. Skrockfulla människor trodde förr att så länge den snurrade runt var allt väl, men om den stannade upp skulle någon i den delen av menigheten som näbben pekade på dö.

Trefaldighetstid

Heliga trefaldighetsdag, första söndagen efter pingst. Då firas treenigheten. Trefaldighetstiden är veckorna mellan pingst och domssöndagen, söndagen före första advent. Dagen kallas även Missionsdagen.

Äldsta symbolen för treenigheten är Handen (Gud), Lammet (Kristus) och Duvan (Anden). Alla tre firats i stora högtider innan; Jul (Faderns inkarnation gm sonen), Påsk (Sonens uppståndelse) och Pingst (Anden som gav lärjungarna kraft). Finns även en jordisk treenighet: Josef, Maria och Jesusbarnet.

Källdrickning och tvagning

Trefaldighetskällor sades förr vara vattenkällor med läkande kraft, särskilt om man drack eller tvättades sig ur de på Trefaldighetsafton eller Trefaldighetsdagen. Detta skulle ge god hälsa under året. Trefaldighetskällorna i Sverige kan spåras tillbaka till medeltida ursprung.

KALLELSE

till Samfundets årsmöte 2025:

Samfundet Liberala Katolska kyrkan i Sverige håller sitt ordinarie årsmöte lördagen den 4 oktober 2025 kl. 14.00 i S:t Mikael's och Alla Änglars Kyrka, Flottbrovägen 5, Stora Essingen, Stockholm.

Motioner till årsmötet från församlingar och enskilda medlemmar ska vara Samfundets LKK styrelse, Flottbrovägen 5, 112 64 Stockholm, tillhanda senast den 23 augusti 2025.

Namn på ombud, för församlingar och klerikala synoden, med adressuppgift ska vara Samfundets LKK styrelse, Flottbrovägen 5, 112 64 Stockholm, tillhanda senast den 23 augusti 2025.

Till årsmötet kallas församlingarnas valda ombud, men alla intresserade är välkomna att delta i Mikaelidagens mässa kl. 11.00 och årsmötet. Efter årsmötet går vi tillsammans ut och äter en bit mat.

På söndagen den 5 oktober firar vi "jubileumsmässa" med inbjudna gäster.

Särskild inbjudan kommer senare.

Styrelsen

LIBERALA KATOLSKA KYRKAN

Biskopsämbetet: Regionalbiskop Krister Fast, Filipstadsbacken 60, 123 43 Farsta
mob 070-677 99 83, e-post krister.fast@lkk.se
Regionalbiskop emeritus Sten Bertil Jakobson tel 070-536 65 37, e-post regionary@lkk.se

STOCKHOLM

S:t Mikael och Alla Änglars församling.
Flottbrovägen 5, Stora Essingen, 112 64 Stockholm, tel 08-6562665.
e-post: skt.mikael@lkk.se.
Bankgiro 5572-7325.
Ansvarig församlingspräst: biskop Krister Fast, Filipstadsbacken 60, 723 43 Farsta, 070-677 99 82

GÖTEBORG

Se Stockholm

AVESTA

S:t Staffans Kyrkogrupp.
Se Stockholm

NORRKÖPING

S:t Franciskus kyrkogrupp
Se Stockholm

SKÅNE

S:t Rafaels Kyrkogrupp.
Se Stockholm

UPPSALA-SALA

Maria församling.
Se Stockholm

VÄSTERÅS

Maria församling.
Ansvarig församlingspräst: biskop Sten-Bertil Jakobson, Rönnbyvägen 1, lgh 1003, 722 40 Västerås, tel 021-33 34 70.
Bankkonto: LKK Maria församling Clnr 6531 Kontonr 962 452 718

VÄSTERGÖTLAND

S:t Rafaels kyrkogrupp
c/o Carina Schubert, Skolgatan 1 549 11 Moholm
tel 072-361 71 84

SAMFUNDET LIBERALA KATOLSKA KYRKAN I SVERIGE

Ordf. Sten-Bertil Jakobson, Rönnbyvägen 1, lgh 1003, 722 40 Västerås, 021-33 34 70.

Bankgiro: 5255-8061

LKK INTERNATIONELLT

The Liberal Catholic Church
17 Old Gloucester Steel
London WC1N 3AF
United Kingdom
e-mail: PresidingBishop@LCC.world
Presiding bishop Peter O.Baaij

Information om kyrkan och församlingarnas verksamhet kan du få på Internet:

www.lkk.se

Communio är organ för den svenska grenen av Liberala Katolska Kyrkan och utkommer med fyra nummer per år.

Ansvarig utgivare:
Sten-Bertil Jakobson,
tel 070-536 65 37.

Redaktion och expedition:
Rönnbyvägen 1, lgh 1003, 722 40 Västerås.

E-post: communio@lkk.se

Tankefrihet och rätt att ge uttryck för den är en fundamental princip i LKK. Kyrkan själv är inte ansvarig för gjorda påståenden eller uttryckta uppfattningar i denna tidning, bara när de är betecknade "officiellt".

Sista manusdag för nr 3-2025 är den 10 oktober 2025.

Aktuell LKK-litteratur

Liturgi 3:e upplagan.....	135 kronor
Psalmbok.....	55 kronor
LKK:s egna särpsalmer samt liturgiska psalmer och gradualer som ingår i kyrkans liturgi	
Principförklaring och kort lärosammanfattning.....	20 kronor
99 frågor och svar om Liberala Katolska Kyrkan	50 kronor
Kristen Gnosis.....	160 kronor

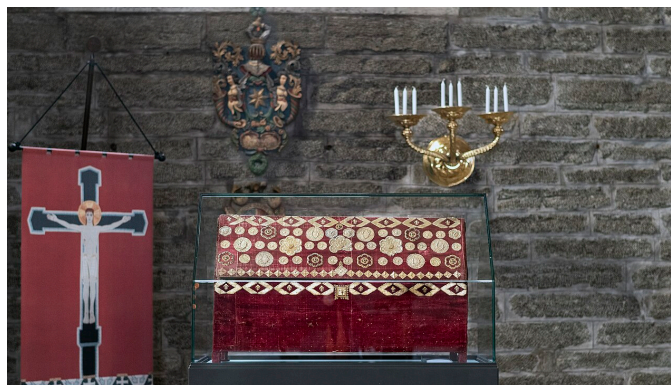
All försäljning sker i församlingarna och kyrkogrupporna

Fråga biskopen

forts från sid 6

ovanliga genom Kristi nåd. Och genom deras relikier talar kyrkan än idag: "Se, detta är vittnena. Följ dem som de följde Kristus."

+Krister

Reliksskrin Heliga Birgitta